

Sygn. akt I NO 1/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie ze skarg M. K., M.S. i K. F.
na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
przed Sądem Rejonowym w P. o sygn. akt III K (...),
w przedmiocie wniosku Sądu Apelacyjnego w (...)
o rozstrzygnięcie sporu kompetencyjnego dotyczącego właściwości do rozpoznania
skarg M. K., M.S. i K.F. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez
nieuzasadnionej zwłoki przed Sądem Rejonowym w P. o sygn. akt III K (...)
pomiędzy Sądem Apelacyjnym w (...) i Sądem Okręgowym w P.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 23 lutego 2022 r.,
postanawia:

1. stwierdzić swoją niewłaściwość;
2. przekazać sprawy ze skarg M. K., M.S. i K. F., na naruszenie prawa
strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w
postępowaniu przed Sądem Rejonowym w P. w sprawie o sygn. III K
(...), do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P.

UZASADNIENIE

Postanowieniami z 30 listopada 2021 r. (XVII S 37/(...); XVII S 38/(...);
XVII S 39/(...)) Sąd Okręgowy w P. XVII Wydział Karny stwierdził swą
niewłaściwość do rozpoznania skarg: M. K., M.S. i K.F. na naruszenie prawa strony
do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem

Rejonowym w P. w sprawie o sygn. III K (...) i przekazał ją do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...)

W uzasadnieniu postanowień z 30 listopada 2021 r. o wskazanych wyżej sygnaturach, Sąd Okręgowy w P. stwierdził, że w sprawach tych pismami z 16 września 2021 r. obrońca oskarżonych (M.K., M.S. i K.F.), wniósł skargę na przewlekłość postępowania karnego toczącego się przed Sądem Rejonowym w P., w sprawie o sygn. akt III K (...)

Początkowo skargi zarejestrowano do rozpoznania w Sądzie Okręgowym w P. pod sygn. akt XVII S (...), jednak Sąd ten postanowieniem z 30 listopada 2021 r., działając na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania) stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...). Sąd Okręgowy wyjaśnił bowiem, że w sprawie tej po złożeniu przez obrońcę oskarżonych skarg na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w P., sygn. akt III K (...), sprawa wraz z wywiedzioną apelacją przez pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego toczyła się przed Sądem Okręgowym w P. pod sygn. IV Ka (...), gdzie 23 listopada 2021 r. zapadł wyrok. Mając więc na uwadze zakaz fragmentacji wynikający m.in. z wyroku ETPCz w sprawie Wolf przeciwko Polsce z dnia 16 stycznia 2007 r. nr 15667/03 i 2929/04 oraz treść art. 4 ust. 1a ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, należało stwierdzić, że wniesiona skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem rejonowym i sądem okręgowym, a zatem właściwym do jej rozpoznania jest Sąd Apelacyjny w (...)

Postanowieniami z 11 stycznia 2022 r. (II S 23/(...); II S 24/(...); II S 25/(...)) Sąd Apelacyjny w (...) wszczął spór kompetencyjny z Sądem Okręgowym w P. i wystąpił do Sądu Najwyższego o jego rozstrzygnięcie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w (...), w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania, zarzut przewlekłości dotyczy wyłącznie postępowania przed Sądem Rejonowym w P., sygn. akt III K (...). W konsekwencji, nie zachodzi sytuacja

opisana przez art. 4 ust. 1a ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, bowiem zarzut skargi nie obejmuje przewlekłości postępowania przed sądem rejonowym i sądem okręgowym łącznie. Tym samym, skoro Skarżący ograniczyli zarzuty przewlekłości postępowania do toku postępowania pierwszoinstancyjnego (przed Sądem Rejonowym w P.), sądem właściwym do rozpoznania skargi na przewlekłość będzie Sąd Okręgowy w P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargi wniesione przez M. K., M.S. i K.F. dotyczą naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu karnym toczącym się przed Sądem Rejonowym w P. w sprawie o sygn. III K (...).

Ustalenie właściwości sądu do rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania następuje na podstawie art. 4 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania. Zgodnie z art. 4 ust. 1 powołanego aktu prawnego, sądem właściwym do rozpoznania skargi jest sąd przełożony nad sądem, przed którym toczy się postępowanie. Właściwość sądu do rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania opiera się na zasadzie hierarchiczności, tj. właściwym do rozstrzygnięcia o przewlekłość postępowania jest sąd wyższej instancji, który byłby właściwy do rozpoznania środka odwoławczego od rozstrzygnięcia sądu. I tak właściwym do rozpoznania skargi na: przewlekłość postępowania przed sądem rejonowym jest sąd okręgowy (art. 4 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania), przed sądem rejonowym oraz sądem okręgowym - sąd apelacyjny (art. 4 ust. 1a ustawy o skardze na przewlekłość postępowania), przed sądem okręgowym i sądem apelacyjnym - również sąd apelacyjny (art. 4 ust. 1b ustawy o skardze na przewlekłość postępowania), przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym - Sąd Najwyższy (art. 4 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania).

Celem takiego rozwiązania jest założenie, że przewlekłość postępowania oceniać będzie sąd, który w ramach działalności orzeczniczej orzeka merytorycznie jako sąd odwoławczy w przedmiocie spraw, których dotyczy skarga na przewlekłość, a zatem posiada niezbędną wiedzę specjalistyczną pozwalającą mu

rzetelnie ocenić, czy sąd niższej instancji przeprowadzał czynności procesowe bez zbędnej zwłoki. Podobnie wskazuje się w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, które podkreśla, że sądem właściwym do rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania jest sąd przełożony nad sądem, przed którym toczy się postępowanie (postanowienia Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r.: I NSP 104/20; I NSP 128/20 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 24 listopada 2021 r., I NO 60/21).

W ocenie Sądu Najwyższego, skoro wniesiona skarga dotyczy postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w P., to właściwy do rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania powinien być zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania sąd przełożony nad sądem, który byłby właściwy rzeczowo do rozpoznania sprawy. W realiach niniejszej sprawy będzie to zatem Sąd Okręgowy w P.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy stwierdza swoją niewłaściwość i przekazuje trzy sprawy, ze skarg: M. K., M.S. i K.F. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w P. w sprawie o sygn. III K (...), Sądowi Okręgowemu w P. jako sądowi właściwemu, na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania.